

Vergaderjaar 2014–2015

28 286

Dierenwelzijn

Nr. 768

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 17 oktober 2014

De vaste commissie voor Economische Zaken heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Staatssecretaris van Economische Zaken over de brief van 22 september 2014 over het Ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit houders van dieren in verband met het stellen van huisvestingsregels voor nertsen (Kamerstuk 28 286, nr. 767).

De vragen en opmerkingen zijn op 13 oktober 2014 aan de Staatssecretaris van Economische Zaken voorgelegd. Bij brief van 16 oktober 2014 zijn de vragen beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Vermeij

Adjunct-griffier van de commissie,
De Vos

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van het Ontwerpbesluit en hebben een enkele vraag. Kan de Staatssecretaris bevestigen dat het ontwerpbesluit een exacte overname is van de verordening welzijnsnormen nertsen? Zo nee, waar zijn aanpassingen gemaakt? Is er nog overleg of ruimte voor inbreng gecreëerd voor betrokken ondernemers of vertegenwoordigers?

De leden van de VVD-fractie vragen zich voorts af hoe de regels zich ten opzichte van de Europese Unie verhouden. Zijn de eisen die de Staatssecretaris stelt aan de Nederlandse houders van nertsen hoger dan volgens de EU noodzakelijk? Zo ja, waarom kiest de Staatssecretaris daarvoor? Is er dan wel sprake van een gelijk speelveld?

Kan de Staatssecretaris nader toelichten hoe de huisvestingsregels ten opzichte van andere lidstaten verhouden? Zijn er lidstaten waar de huisvestingsregels minder streng of breder geformuleerd zijn? Zo ja, welke verschillen zijn er en waarom kiest de Staatssecretaris voor strengere huisvestingsregels?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van het Ontwerpbesluit, houdende wijziging van het Besluit houders van dieren in verband met het stellen van huisvestingsregels voor nertsen. Deze leden hebben over dit besluit en de toelichting nog een aantal vragen.

De leden van de PvdA-fractie lezen dat het kabinet de nu geldende huisvestingsnormen overzet in het voorliggende besluit. Deze leden vragen zich af of dit een één-op-één overzetting betreft. Indien dit zo is, vragen zij ook of de Staatssecretaris overwogen heeft strengere normen vast te stellen.

De leden van de PvdA-fractie lezen dat het nog enige tijd kan duren totdat de gerechtelijke procedure over de Wet verbod pelsdierhouderij is afgerond. Aangezien – helaas – niet kan worden uitgesloten dat de staat de rechtszaak verliest, zijn deze leden van mening dat er aanvullende huisvestingsregels moeten worden voorbereid. Zij denken hierbij concreet aan aangescherpte huisvestingseisen, foerageerbeleid en de speenleeftijd van nertsen. De leden van de PvdA-fractie vragen zich af of de Staatssecretaris in afwachting van een definitieve uitspraak reeds aanvullende eisen ten aanzien van het houden van nertsen in voorbereiding heeft, zodat deze – indien nodig – zeer spoedig kunnen worden ingevoerd.

De leden van de PvdA-fractie zijn benieuwd of de opschorting van de wet verbod pelsdierhouderij tot op heden heeft geleid tot aanvraag van nieuwe vergunningen voor de bouw van nertsenstallen?

Deze leden lezen dat in het besluit geen beperkingen worden gesteld aan de handel in de dieren of producten daarvan die niet volgens de betreffende voorschriften (de huisvestingsregels) zijn gehouden. Zij horen graag welke mogelijkheden de Staatssecretaris ziet om ook de handel in pelsdieren (of producten daarvan) in Nederland te beëindigen en horen graag hoe het kabinet denkt over het aan banden leggen van deze handel.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het Ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit houders van dieren in verband met het stellen van huisvestingsregels voor nertsen. Deze leden hebben nog enkele vragen naar aanleiding hiervan. Zij lezen in de nota van toelichting dat het niet gaat om nieuwe eisen, maar om de overname van bestaande eisen die tot nu zelfstandige gelding hebben op grond van de Verordening welzijnsnormen nertsen (PPE) 2003 van het Productschap voor Pluimvee en Eieren. Was het niet de bedoeling om de Verordening welzijnsnormen nertsen (PPE) 2003 van het Productschap voor Pluimvee en Eieren in zijn geheel ongewijzigd over te nemen in het voorliggende besluit?

Waarom is artikel 3 van de Verordening welzijnsnormen nertsen (PPE) 2003 «Voeding en controle» niet overgenomen in de voorliggende verordening? Is dit elders overgenomen en zo ja, waar? Wat zijn de verschillen tussen Artikel 2.76v en w «Huisvesting» en artikel 4 en 5 van de PPE verordening? Waarom is artikel 7 van de Verordening welzijnsnormen nertsen (PPE) 2003 «Stalklimaat» niet overgenomen in de voorliggende verordening? Waarom is artikel Artikel 9 «Gedrag en Actieplan» van de Verordening welzijnsnormen nertsen (PPE) 2003 niet overgenomen in de voorliggende verordening?

Vragen en opmerkingen van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het Ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit houders van dieren in verband met het stellen van huisvestingsregels voor nertsen. Zij willen hier graag nog enkele vragen over stellen.

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie vinden het van groot belang dat er zo spoedig mogelijk een einde komt aan de nertsenfokkerij in Nederland. Zij hopen zeer dat de Wet verbod pelsdierhouderij op korte termijn weer gelding krijgt. Deze leden spreken hun waardering uit voor de inzet van de Staatssecretaris om het verbod overeind te houden in deze gerechtelijke procedure.

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie zijn van mening dat de welzijnsmaatregelen die de afgelopen jaren getroffen zijn in de nertsenfokkerij lood om oud ijzer zijn. Nertsen worden nog steeds in eindeloze rijen kooien gehouden en vertonen stereotiep gedrag. Deze leden hebben kennisgenomen van de situatie die per 1 januari 2015 ontstaat waarin er geen huisvestingsnormen meer gelden voor nertsen door de uitspraken van de rechtbank Den Haag en de opheffing van de product- en bedrijfsschappen. Zij delen de mening van de Staatssecretaris dat dit een onwenselijke situatie is. Kan de Staatssecretaris bevestigen dat de bedrijfslichamen niet eerder zullen worden opgeheven dan wanneer het bovengenoemd besluit in werking is getreden?

II. Antwoord / Reactie van de Staatssecretaris

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie vragen of de Staatssecretaris kan bevestigen dat het ontwerpbesluit een exacte overname is van de verordening welzijnsnormen nertsen? Zo nee, waar zijn aanpassingen gemaakt? Is er

nog overleg of ruimte voor inbreng gecreëerd voor betrokken ondernemers of vertegenwoordigers?

Antwoord:

Het ontwerpbesluit is een één-op-één overzetting van de huisvestingsnormen uit de Verordening welzijnswaarden nertsen (PPE) 2003. Er zijn slechts tekstuele wijzigingen aangebracht. Daarom was het niet noodzakelijk om het besluit te consulteren.

De leden van de VVD-fractie vragen zich voorts af hoe de regels zich ten opzichte van de Europese Unie verhouden. Zijn de eisen die de Staatssecretaris stelt aan de Nederlandse houders van nertsen hoger dan volgens de EU noodzakelijk? Zo ja, waarom kiest de Staatssecretaris daarvoor? Is er dan wel sprake van een gelijk speelveld? Kan de Staatssecretaris nader toelichten hoe de huisvestingsregels ten opzichte van andere lidstaten verhouden? Zijn er lidstaten waar de huisvestingsregels minder streng of breder geformuleerd zijn? Zo ja, welke verschillen zijn er en waarom kiest de Staatssecretaris voor strengere huisvestingsregels?

Antwoord:

De huisvestingsregels voor nertsen zijn toentertijd opgesteld naar aanleiding van het plan van aanpak dierenwelzijn (1995) van de pelsdierensector en deze normen vormen een nadere invulling van Europese eisen uit richtlijn 98/58/EG¹.

Het plan van aanpak van de dierenwelzijn (1995) van de pelsdiersector kwam tot stand ter uitvoering van de motie Van der Vlies (Kamerstuk 23 900 XIV, nr. 36).

Voor nertsen gelden op EU-niveau de normen uit richtlijn 98/58/EG. Deze richtlijn bevat algemene huisvestings- en verzorgingsnormen voor landbouwhuisdieren. Daarnaast geldt een aanbeveling van de Raad van Europa². De afmetingen van de huisvestingsplaatsen in Nederland voldoen aan de afmetingen zoals weergegeven in de aanbevelingen van de Raad van Europa.

Voor zover mij bekend gelden de aanbevelingen van de Raad van Europa in de meeste EU landen waar nertsen worden gehouden. Er zijn ook landen (Duitsland, Italië) waar strengere eisen rond huisvesting (gaan) gelden bijvoorbeeld met betrekking tot een waterbassin.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

Deze leden vragen zich af of dit een één-op-één overzetting betreft. Indien dit zo is, vragen deze leden ook of de regering overwogen heeft strengere normen vast te stellen.

Antwoord:

Het betreft een één-op-één overzetting. Het betreft een wijziging van het Besluit houders van dieren vanwege de buitenwerkingstelling van de Wet verbod pelsdierhouderij waarin deze huisvestingsregels voor nertsen worden geregeld. Daarbij is niet overwogen om strengere normen vast te stellen voor de huisvesting van nertsen. Dit sluit aan bij de afspraak met de sector om dierenwelzijnsregelgeving één-op-één over te nemen met het opheffen van de productschappen. Daarnaast vind ik verdergaande investeringen voor de sector in het licht van de Wet verbod pelsdierhouderij op dit moment niet verstandig. Zoals ik heb aangegeven in het VAO

¹ Richtlijn 98/58/EG van de Raad van 20 juli 1998 inzake de bescherming van voor landbouwdoel-einden gehouden dieren

² Recommendation concerning Fur Animals

Ontwerpwijziging Besluit houders van dieren op 11 juni jongstleden (Handelingen II 2013/14, nr. 92, item 10) moet de sector al aan een aantal strenge regels voldoen.

De leden van de PvdA-fractie lezen dat het nog enige tijd kan duren totdat de gerechtelijke procedure over de Wet verbod pelsdierhouderij is afgerond. Aangezien – helaas – niet kan worden uitgesloten dat de staat de rechtszaak verliest, zijn de leden van de voornoemde fractie van mening dat er aanvullende huisvestingsregels moeten worden voorbereid. Zij denken hierbij concreet aan aangescherpte huisvestings-eisen, foerageerbeleid en de speenleeftijd van nertsen. De leden van de PvdA-fractie vragen zich af of de Staatssecretaris in afwachting van een definitieve uitspraak reeds aanvullende eisen ten aanzien van het houden van nertsen in voorbereiding heeft, zodat deze – indien nodig – zeer spoedig kunnen worden ingevoerd.

Antwoord:

Dergelijke regels zijn momenteel niet in voorbereiding. Er loopt immers nog een hoger beroepsprocedure omdat ik van mening ben dat de wet rechtmatig is. Ik verwijs u verder naar het antwoord op de vorige vraag.

De leden van de PvdA-fractie zijn benieuwd of de opschorting van de Wet verbod pelsdierhouderij tot op heden heeft geleid tot aanvraag van nieuwe vergunningen voor de bouw van nertsenstallen?

Antwoord:

Het verlenen van omgevingsvergunningen is een verantwoordelijkheid van gemeenten. Het betreft de omgevingsvergunning in het kader van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Het is op rijksniveau niet bekend of het buiten werking stellen van de Wet verbod pelsdierhouderij tot op heden heeft geleid tot aanvraag van nieuwe vergunningen voor de bouw van nertsenstallen. De gemeenten zijn niet verplicht dergelijke aanvragen te melden.

Deze leden lezen dat in het besluit geen beperkingen worden gesteld aan de handel in de dieren of producten daarvan die niet volgens de betreffende voorschriften (de huisvestingsregels) zijn gehouden. Deze leden horen graag welke mogelijkheden de Staatsecretaris ziet om ook de handel in pelsdieren (of producten daarvan) in Nederland te beëindigen en horen graag hoe de regering denkt over het aan banden leggen van deze handel.

Antwoord:

Europeesrechtelijk gezien is een verbod op de import in Nederland van pelsdieren dan wel bont in het algemeen niet mogelijk wanneer die producten ook in Europa worden geproduceerd. Dit bleek toen Nederland zich in Europa inzette voor een nationaal handelsverbod op vossen- en chinchillabont. In februari 2008 vroeg de Tweede Kamer in een motie (Kamerstuk 28 286, nr. 108) om specifiek de import van vossen- en chinchillabont in Nederland te verbieden. Aan uw Kamer is op 17 september 2012 (Kamerstuk 28 286, nr. 590) in reactie op de motie gemeld dat inwerkingtreding van het handelsverbod afhankelijk was van de uitkomst van notificatieverplichtingen. In de reacties van de Europese Commissie en diverse lidstaten was de conclusie dat een handelsverbod op vossen- en chinchillabont in strijd is met EU-recht. Nederland is niet bevoegd om het handelsverbod in te stellen vanwege de geharmoniseerde en bindende minimale dierenwelzijnsnormen voor het houden van vossen en chinchilla's op EU-niveau. Die regels laten geen ruimte voor een nationaal handelsverbod op vossen- en chinchillabont.

Nederland kan een nationaal handelsverbod, ook voor pelsdieren danwel bont in het algemeen, daarom niet rechtvaardigen door zich te beroepen op de uitzonderingen op het verbod op handelsbelemmeringen die het verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) toestaat. Momenteel onderzoek ik wat op Europees niveau de mogelijkheden zijn om bontproducten afkomstig van dieren waarvan het welzijn niet is of kan worden gegarandeerd van de Nederlandse en Europese markt te weren.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP fractie vragen of het niet de bedoeling was om de Verordening welzijnsnormen nertsen (PPE) 2003 van het Productschap voor Pluimvee en Eieren in zijn geheel ongewijzigd over te nemen in het voorliggende besluit? Waarom is artikel 3 van de Verordening welzijnsnormen nertsen (PPE) 2003 «Voeding en controle» niet overgenomen in de voorliggende verordening? Is dit elders overgenomen en zo ja, waar? Waarom is artikel 7 van de Verordening welzijnsnormen nertsen (PPE) 2003 «Stalklimaat» niet overgenomen in de voorliggende verordening? Waarom is artikel Artikel 9 «Gedrag en Actieplan» van de Verordening welzijnsnormen nertsen (PPE) 2003 niet overgenomen in de voorliggende verordening?

Antwoord:

De Verordening welzijnsnormen nertsen (PPE) 2003 van het Productschap voor Pluimvee en Eieren wordt in zijn geheel overgenomen. Het ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit houders van dieren in verband met het opstellen van huisvestingsregels voor nertsen (Kamerstuk 28 286, nr. 767), dat nu bij uw Kamer is voorgehangen, vormt een aanvulling op het eerdere ontwerpbesluit wijziging Besluit houders van dieren in verband met de opheffing van de product- en bedrijfschappen en de overname van de welzijnsregels voor ouderdieren van vleeskuikens, vleeskalkoenen, konijnen en nertsen. Ook dit ontwerpbesluit heeft bij uw Kamer voorgehangen (Kamerstuk 28 286, nr. 725). Met deze eerdere ontwerp wijziging worden de andere onderwerpen uit de productschapsverordening overgenomen, voor zover deze normen nog niet waren geregeld in de algemene artikelen 1.6 tot en met 1.8 van het Besluit houders van dieren.

Wat zijn de verschillen tussen Artikel 2.76v en w «Huisvesting» en artikel 4 en 5 van de PPE verordening?

Antwoord:

Er zijn slechts tekstuele wijzigingen aangebracht, geen inhoudelijk wijzigingen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdD-fractie

Deze leden hebben kennisgenomen van de situatie die per 1 januari 2015 ontstaat waarin er geen huisvestingsnormen meer gelden voor nertsen door de uitspraken van de rechtbank Den Haag en de opheffing van de product- en bedrijfschappen. Zij delen de mening van de Staatssecretaris dat dit een onwenselijke situatie is. De leden vragen of de Staatssecretaris kan bevestigen dat de bedrijfslichamen niet eerder zullen worden opgeheven dan wanneer het bovengenoemd besluit in werking is getreden?

Antwoord:

Alles is er momenteel op gericht om de opheffing van de bedrijfslichamen met het van kracht worden van de Wet opheffing bedrijfslichamen (Kamerstuk 33 910) op 1 januari 2015 te laten plaatsvinden.

Ik ben het met de leden van de PvdD-fractie eens dat het een onwenselijke situatie is als de huisvestingsnormen voor nertsen niet in werking zijn op het moment dat de bedrijfslichamen opgeheven worden. Het is daarom mijn streven dat het Ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit houders van dieren in verband met het stellen van huisvestingsregels voor nertsen op 1 januari 2015 in werking treedt.

III. Volledige agenda

Ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit houders van dieren in verband met het stellen van huisvestingsregels voor nertsen.

Brief regering d.d. 22-09-2014, Staatssecretaris van Economische Zaken, S.A.M. Dijkma – Kamerstuk 28 286 nr. 767